

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Політична наука: конфліктологічний підхід

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	2
Семестр	1,2

Статус Обов'язкова дисципліна
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	6
Годин	180

Семестровий контроль
Індивідуальне завдання Екзамен

Інформація про викладача

Викладач і	Лекції	Практичні/лабораторні
ПІБ	Яковлєва Неллі Іллівна Старший викладач кафедри соціології Кандидат політичних наук	Северинчик Олексій Павлович Старший викладач кафедри соціології
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/en/faculty-2	http://www.sociology.kpi.ua/en/faculty-2
e-mail	yakovlevanelly@gmail.com	o.severinchik@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	18	36	27	54	0	0
Заочна	4	8	3	6	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Основною метою навчальної дисципліни є формування знань щодо специфіки політичних явищ, процесів і відносин та досвіду самостійного дослідження актуальних проблем політичного розвитку сучасних держав та України, використовуючи конфліктологічний підхід.

Завдяки засвоєнню змісту дисципліни студенти матимуть навички різноаспектного аналізу політичних процесів та розуміння їх конфліктогенності. Викладач надаватиме комплексний огляд категорій політичної науки, висвітлюватиме принципи функціонування політичної системи і проектуватиме моделі конфліктних взаємодій. На заняттях будуть розглянуті основні принципи здійснення політики у контексті конфліктологічного підходу та сучасної практики. Викладач розкриє сутність держави як головного політичного інституту. У процесі вивчення курсу буде приділено увагу питанню конфліктів в умовах різних типів політичних режимів та процесам демократизації сучасних держав. Також буде розглянуто ряд підходів до визначення політичних партій, особливостей їх функціонування в історичному і сучасному аспектах. Викладач звернеться до практики електоральних процедур і виборчих процесів, які мають високий ступінь конфліктогенності. Під час вивчення дисципліни також будуть представлені суб'єктивні і психологічні складові політичних процесів, зокрема проблеми сучасного політичного лідерства, політичних еліт як суб'єктів управління конфліктами, а також політична свідомість і культура, що ретранслюються у ідеологічний вимір зіткнення інтересів. Для комплексного вивчення дисципліни окремо буде висвітлено сутність міжнародної політичних конфліктів, світового політичного процесу і глобальних викликів людству.

Студенти вмітимуть оцінювати політичні явища і події у динаміці, застосовуючи конфліктологічний підхід. Від студентів очікується вміння моделювати політичні процеси в залежності від поставлених цілей і завдань з позицій різних владних акторів. У практичній площині також є важливими навички реалізації та захисту своїх політичних прав і свобод, а також мотивація до вияву активної громадянської позиції.

Для проміжної атестації з дисципліни передбачається здатність студента формулювати відповіді на проблемні питання щодо конфліктогенності політичної дійсності, співставляти теоретичні засади політики з принципами практичної реалізації. Для максимальної оцінки на екзамені передбачається критична здатність комплексно оцінювати конфліктогенність політичних явищ та самостійно формулювати тенденції, що притаманні українському та світовому політичним просторам.

У результаті вивчення будуть здобуті навички щодо аналізу політичних подій, застосовуючи конфліктологічний підхід, усвідомлення принципів функціонування державних інститутів та політичних партій, організації електоральних процесів і виборчих процедур, оцінки феноменів політичного лідерства і політичних еліт, ідентифікації процесів демократизації та врегулювання політичних конфліктів.

Навчальна дисципліна «Політична наука: конфліктологічний підхід» належить до циклу дисциплін професійної підготовки у відповідності до стандартів вищої освіти. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна

Політична наука: конфліктологічний підхід

дисципліна тісно пов'язана з іншими дисциплінами гуманітарного профілю: «Загальна соціологія», «Історія України», «Теорія і історія врегулювання конфліктів», «Теорія і практика переговорів», «Соціологія суспільних рухів», «Соціологія громадської думки та мас-медіа».

Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання під час вивчення навчальної дисципліни можна використовувати в подальшому у процесі опанування навчальних дисциплін: «Сучасні теорії миру та конфліктів», «Основи електронного урядування», «Електоральні процеси та конфлікти», «Євроінтеграційні процеси та врегулювання конфліктів».

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта та месенджери. Також студентам необхідно володіти навичками з використання текстового редактора та редактора зі створення презентацій.

Перелік тем

1. Політична наука: теоретичні засади і сучасні тренди.
2. Конфліктогенність політики і політичної влади.
3. Специфіка конфліктів у політичній сфері.
4. Держава як основний політичний інститут.
5. Правова держава та громадянське суспільство як запобіжники соціальних конфліктів.
6. Специфіка конфліктів за умов різних типів політичних режимів.
7. Роль політичних партій у ескалації і врегулюванні конфліктів.
8. Підвищення рівня конфліктності суспільства під час виборів.
9. Технологічні аспекти електоральних процесів.
10. Конфлікти між політичними елітами.
11. Конфліктогенний характер політичного лідерства.
12. Політична свідомість і культура.
13. Маніпулювання свідомістю у контексті політичних конфліктів.
14. Ідеологічний вимір політики.
15. Політичні кризові комунікації як інструмент вирішення конфліктів.
16. Політичні рішення під час конфліктної взаємодії.
17. Конфлікти у міжнародній політиці.
18. Зовнішня політика України у контексті міжнародного збройного конфлікту на Сході України.

Нормативні результати навчання¹

Нормативні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні)	Термін виконання
-------	---------------------	-----------------	-------------------------------	------------------

¹ Learning outcomes.

Політична наука: конфліктологічний підхід

			заходи)	
1.	Знання основних теоретичних підходів до розуміння політики і влади та організації функціонування держави у контексті врегулювання конфліктів	Методи демонстрації перед студентами зразків пошукової діяльності. Робота навчальною літературою. 3	Відповіді на семінарських заняттях, участь у дискусіях на лекціях	Тиждень 1-8
2.	Досвід проведення групових дискусій щодо конфліктогенності політичного життя суспільства	Метод проблемних ситуацій. Навчальний диспут.	Публічні виступи, відповіді на семінарських заняттях, участь у дискусіях на лекціях	Тиждень 2-35
3.	Вміння характеризувати конфлікти в умовах різних типів політичних режимів, та ідентифікувати процеси демократизації	Метод ретроспекції (пригадування). Метод кейсів Робота навчальною літературою, текстом. 3	Відповіді на семінарських заняттях, участь у дискусіях на лекціях	Тиждень 8-10
4.	Досвід оцінювати діяльність політичних партій в Україні та аналізувати виборчі процеси	Показ слайдів, презентацій, відео-матеріалів. Навчальний диспут. Метод проблемних ситуацій.	Імітаційна гра, презентація	Тиждень 11-15-
5.	Знання теоретичних підходів до розгляду феномена політичного лідерства і політичних еліт як суб'єктів управління конфліктом	Методи демонстрації перед студентами зразків пошукової діяльності. Метод кейсів	Відповіді на семінарських заняттях, участь у дискусіях на лекціях	Тиждень 16-20
6.	Досвід досліджувати	Робота навчальною 3	Відповіді на	Тиждень 21-

Політична наука: конфліктологічний підхід

	вплив конфліктів на політичну свідомість і культуру	літературою, текстом. Навчальний диспут	семінарських заняттях, участь у дискусіях на лекціях	25
7.	Вміння аналізувати політичні рішення і кризові комунікації як інструменти врегулювання конфліктів	Метод проблемних ситуацій. Метод кейсів	Відповіді на семінарських заняттях, участь у дискусіях на лекціях, презентація	Тиждень 26-30
8.	Вміння досліджувати засади міжнародних політичних конфліктів, оцінювати глобальні виклики сучасності та роль України у цих процесах	Методи демонстрації перед студентами зразків пошукової діяльності. Робота навчальною літературою, текстом. 3	Відповіді на семінарських заняттях, експрес-опитування на лекціях	Тиждень 30-34
9.	Здатності вибудовувати логічні зв'язки між причинами, динамікою і наслідками політичних конфліктів у вітчизняному та світовому контекстах	Метод проблемних ситуацій. Навчальний диспут. Метод ретроспекції (пригадування).	Модульна контрольна робота, експрес-опитування на лекціях, презентація	Тиждень 7-36

Форми та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни “Політична наука: конфліктологічний підхід” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення теорій функціонування політичної системи, організації державної влади, встановлення політичних режимів та їх трансформацію, діяльності політичних партій та їх роль у електоральних процесах, розриваючи сутність цих явищ і феноменів крізь призму конфліктологічного підходу, а також окреслює новітні тренди сучасних світових політичних процесів. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал

Політична наука: конфліктологічний підхід

попередніх занять. В процесі занять викладач може демонструвати студентам наочні матеріали, присвячені розгортанню політичних подій.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, висловлювання альтернативних гіпотез. Окремі семінарські заняття передбачають підготовку презентацій студентами, що посилює репрезентативні навички і поглиблює усвідомлення теми. Також передбачене семінарське заняття щодо проблематики виборів у формі імітаційної вправи з використанням інтерактивних методів.

Модульні контрольні роботи спрямовані на виявлення знань студентів опрацьованого матеріалу. Проте, проблемний метод, що використовується під час цього виду контролю також дозволяє оцінити аналітичні здібності здобувачів вищої освіти.

Навчальні ресурси

Всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються студентам електронною поштою або розповсюджуються через обраний студентами месенджер.

Система оцінювання

Семестр 1

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	30	5	6	30
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Експрес-опитування на лекціях	20	5	4	20
4	Модульна контрольна робота (МКР)	25	25	1	25
5	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

Семестр 2

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	25	5	5	25

Політична наука: конфліктологічний підхід

3.	Експрес-опитування на лекціях	10	5	2	10
4	Модульна контрольна робота (МКР)	15	15	1	15
5	Екзамен	50	50	1	50
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Обов'язкова умова допуску до заліку/екзамену		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$
2	Модульна контрольна робота (МКР)	$RD \geq 12$

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання тез	10 балів за кожну публікацію	Порушення термінів виконання (за кожну таку)	-2 балів

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Політична наука: конфліктологічний підхід

		роботу)	
Публікація наукової статті	15 балів за кожну публікацію		
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	10 балів за кожну участь	-	-

Відвідування занять

Студентам рекомендується відвідувати лекції і семінарські заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються практичні навички. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 15 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

Політична наука: конфліктологічний підхід

30 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований».

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації	8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умовою отримання атестацій є поточний рейтинг ⁴	≥ 15 балів	≥ 30 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПО1 Політична наука: конфліктологічний підхід			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗК 1	Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних, культурних, етичних, екологічних цінностей, правових норм, принципів академічної доброчесності	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, МКР, Екзамен
ЗК 4	Здатність до соціальної взаємодії, співробітництва й розв'язання конфліктів	Частково-пошуковий, метод ретроспекції (пригадування), проектування	Практична перевірка
ФК 4	Здатність виявляти соціальну проблематику суспільних процесів	Дослідницький, імітаційний, ділова гра	Практична перевірка, МКР
ФК 13	Здатність брати участь у стратегічному плануванні у конфліктовірешенні та миротворенні	Проблемний, частково-пошуковий, навчальний диспут	Практична перевірка, експрес-опитування
ФК 15	Здатність виявляти та діагностувати соціальні	Дослідницький, метод кейсів, проектування	Практична перевірка, презентація

⁴ Там само.

Політична наука: конфліктологічний підхід

	конфлікти		
ФК 16	Здатність розробляти комплексну програму профілактики та попередження конфліктів у суспільстві	Проблемний, пояснювально-ілюстративний, імітаційний	Практична перевірка, МКР
ФК 17	Здатність управляти та координувати соціальними процесами, що можуть призводити до соціальних конфліктів різних масштабів	Дослідницький, частково пошуковий, метод кейсів	Практична перевірка, експрес-опитування
ЗН 5	Знання соціологічних теорій конфлікту, причин та особливостей перебігу регіональних та етнічних конфліктів у світі, методів та процедур їх управління та попередження	Частково пошуковий, метод кейсів, проектування	Практична перевірка, МКР
ЗН 8	Знання особливостей комунікації з зовнішнім середовищем та всередині соціальної групи; принципів та механізмів налагодження ефективної комунікації	Дослідницький, імітаційний, ділова гра	Практична перевірка, експрес-опитування
ЗН 10	Знання принципів та правил здорового способу життя, суспільної та особистої гігієни, раціональної організації активного відпочинку тощо.	Проблемний, пояснювально-ілюстративний	Практична перевірка